

ساراي

شعر قپلۇسى

ـ دنيز

SARAY

Poema

Nə Bilim Saray

Bəlkə də bir gün bizim qəhrəmanlar
Oyandılar tarixlərin bağlı qalmış varağından
Bəlkə də
Bir gün bizim iyidler
Atlarının bellərində hey-hey çalıb dadımıza yetirdilər
Ya da nakam didərgin gedən yoldaşlarımız
Bizə müştuluq gətirdilər
Nə Bilim ...

2003

ISBN:964-7229-11-9

Alper Deniz

964-7229-11-9

۲۳۴۴

اولو تانرىنин آدیلا

سارلارى

«شعر توپلوسو»

ج. حنفيز

۱۳۸۲

لیپیندہ کیلر

✿ بیرینجى يادداشت: ايشيق پارلايىشى و ساراين دوغومو

٩	بېرگون	٠
١٠	دوغوم ايلى!	٠
١١	بېركىشى نىن خاطىرەسى	٠
١٢	شافاقلارين يوخوسو	٠
١٣	بېرده گل آيلا دانىشاق!	٠
١٤	درگى لرده آدىمىزى يازدىرىدىلار	٠
١٥	پايىز قوخوسو	٠
١٧	حاييف	٠
٢٠	سلام!	٠
٢١	بو گئجه آيىق اول!	٠
٢٢	بىزىم گونش!	٠
٢٣	يو بوقلارين نفسىنى آنلامىشىر بۇ قارقالار	٠
٢٥	آندى	٠
٢٦	كۈچ ناغىلى	٠
٢٧	مېن اىللېك بېر آدام!	٠
٢٨	دلى اىنسانلار تائرى يوخوسوند!	٠
٢٩	موشتو لوق!	٠

اقباليان ، حسين ، ١٣٥١ -
ساراي / حسين اقباليان - تهران : زوفا ، ١٣٨٢ .
٧٧ ص.

فهرستنويسى بر اساس اطلاعات فinia
۱. شعر ترکى - شعرتىرى ايران - قرن ۱۴ . الف، عنوان .
۲ س ۷ الف ۳۱۴/۸۹۴/۳۶۱۱
۱۳۸۲

كتابخانه ملي ايران
كتابخانه ملي ايران
1382

SARAY

«Poema»

By

HOSSAIN EGHBALIAN

2004

AZERBAYJAN

ساراي

- دنيز (حسين اقباليان)
- سايى : ١٠٠٠
- چاپ نوبهسى و چاپ انوى: ٨٣-٨٢، بهكار
- ياييم: زوفا
- باسى: ٢٠٠٤
- شابك: ٩٦٤-٧٢٢٩-١١-٩
- ISBN: 964-7229-11-9
- انتشارات زوفا

بو كيتابين چاپ حقوقى يالىز يازىچى نىندىر.

۰	۱-جى مكتوب.....	۳۳
۰	۲-جى مكتوب.....	۳۵
۰	۳-جو مكتوب.....	۳۷
۰	۴-جو مكتوب.....	۳۹
۰	۵-جى مكتوب.....	۴۱
۰	۶-جى مكتوب.....	۴۳
۰	۷-جى مكتوب.....	۴۶
۰	۸-جى مكتوب.....	۴۸
۰	۹-جو مكتوب.....	۴۹
۰	۱۰-جو مكتوب.....	۵۱
۰	۱۱-جى مكتوب.....	۵۳
۰	۱۲-جى مكتوب.....	۵۵
۰	۱۳-جو مكتوب.....	۵۷
۰	۱۴-جو مكتوب.....	۵۹
۰	۱۵-جى مكتوب.....	۶۱
۰	۱۶-جى مكتوب.....	۶۳
۰	۱۷-جى مكتوب.....	۶۶
۰	۱۸-جى مكتوب.....	۶۸

^۱ - «سارا» سۆز او نا گوره «سارای» بازېلمىشىرى كى او نون مېتولۇژىك آنلامى، تارىخى حادثەلر اىلە بىرگە آنىلسىن. ۷. دىنەر

گنج نسليمىز اورەك سىزلارىنى، يېنى بىر شىوه دىلە گىتىرىھ يېتىگى سىنى الد
ائىتمىكىدەدیر. بۇ يېنى شىوه اىلە يارانان سۆز بىرلشمەلرىنى، اسىكى و عادى
تعرىفلەر سىغىشان «شعر» آدى و ئىرمىك اوْلماسادا، اوْنلاردا اوْلان سىس و
سۇزلىرىن موسىقىسى، بۇ يارادىجى دويغولو ائىرلىرى، چاغداش ادبى
مجموعەلرىمىزه «يېنى شعر» آدى اىلە داخىل ائدىر. بۇ يېنى شىعرلەدە،
«دويغۇ» هر شىئىدەن اوْستۇندور. سۆز جوڭلەرن رىتىم، آهنگى و داخىلىسى
قاپىھەلىرى، ها بىلە هە جورە استعارە، بىزەتمە، اىھام و بۇ كىمى بىدىعى
گۈزەللىكلىرىدە، هەمین دويغۇدان قىدالانىر.

بۇ سۆز بىرلشمەلرىنىدە، شعرىت، وئىرلن خىال طرحى و ايماز پلانلارىنىدا
قاپارىق شكىلەدە گۈزە چارپىر:

«چۈخىداندى ايتىرىمىش سىنى!

ايتنىگىن گىتىمە:

بىرگۈن ائلە گۈز آچارسان

گۈرەرسىن كى نە ئىلىن وار

نەدە يوردون

نەدە يۈۋان...

بۇ شعر توپلوسونون شاعيرى (دېنەز) تاپدالانمىش مىللى حاقلارىمىزدان
مدافىعە بۇرجونو، ان اينجە دويغۇلار و سىزلارى، قاراقوشلار، بولبوللار،
سارماشىقلار، قرنفىللەر و ئىچكىلى قىزلارىن دىللەرىنىدىن سىزان سۆزلى
واسىطەسىلە ادا ائتمىك اىستەپەر، اتلىمېزىن باش داياغىنىن بۇغازى قىرمىزى
اوچ اىلە اوْخىلاتاندا، اوْ ياز فانىسلار اىلە چىشمەلرىن آغاڭىيەشىنا آخر.

اینجه ایمازارلار و خیال تصویرلری صاحبی نین دوشونجه دنیزینه
جو ماماق و اینجیلری الده ائمک ایچون، او خوجو، او نون کیمی هم دردلى،
هم صبیرلى او لمالى و همده خیال عالیمنه جومما يېتگىسىنه يېه لەنمەلیدىر.
«يېنى شعر» آدلاندىرىدىغىم «خىاللار تصویر» ئىڭىدىشى، چاغداش شعريمىزە
يېنى جىغىر آچماقدادىر. سۆز يۇخ كى بو جىغىردا يۈللانان اينجه دويغولو
سۆز قەھرمانلارىمىزىن، ائللەرىمىزىن بؤيوك آمالى اوغرۇندا فداكار جاسىنا
اوغورلار اولسۇن
يۈلە دوام ائده جىكلەر.

دوْقُور ح.م. صديق

تهران - ۱۳۸۱

(يشيق پارتلايسى و سارلىنىن دۇغومو

كۈچوب گىشمك سىئىن اوزۇن ناگىلىنىدىرا!
بو سىررى دا من بىلىرىدىم:
بىر اوزۇن يۈل!
بىر ده كۈرپوا
... بىر ده كۈرپە بىر اوشاق!

بىر كون آياق توتدو

او اوزاق ايللرین خاطيره سىيندە

گوزگولرده بيرجوت آلا گۈز گۈزىرىدى!

بئيوىك بابا

آلما دردى!

شادلىق اوُلدۇ

قارانلىق گون قاچاق دوشىدو

بئيوىك آنا!

دوداقلارى گوزگولرده گولومسىدە!

دئدىم: «ياشىل گونلىرىمىز يىنە گىلدى

دورون بىزدە بازار گونو غريبلىكىدن باش چىخاراق

گوجلو اولاق!

سارى كؤينك قوشلارىدا قىسىردىن چىخاراق بىز».

يالنىز اوُنون گۈزلىيندە

دوم - دورۇ سو سىلە دئۇندۇ

او گون هله حياتىن ان گۈزىل سئويملىسى

آغلامىشىدى ...!

٥ دۇغۇم لىلى!

دونەنە كىمىن

اينانمىشىدىم

بوگون عاشق اوْلۇم

بوگون سئودىگىم گۈزلىرىن گۇنوا

صاباھىز ايناملارىن چاتلاماسى!

كىم نە بىلىر!

كىتابلاردا يازمىشىلار، دۇغۇم گۇنۇ بللى دىنيل!

گنجەلرى آخтарىرام

بلكە بىر مكتوب

بلكە بىر يادداشت

بلكە بىر چىراغ اوْلۇدان اوْلۇدا!

گرەك دىزىلرىن دالغاسىندا

سسىز - سميرسىز

ساكىت بىر اوْلدوز اوْلموش اوْلا!

سوترا گلەم

گولە - گولە عاشيقلايام!

گولە - گولە من آغلایام!

گولە - گولە كىتابلارين اورتاسىندا

بىرگون تاپام!

اوْدا اوْنۇن دۇغۇم ايلى!...

٥ بىر كىشىنىڭ ناطىرهسى

بىزىم شىنىكىدە بىر كىشى وار
كى من اوْنۇ چۈنخ سئوپىرم!

دئىيردىلر ايندىدەك، كىمسە اوْنۇن سئوينمەيىن گۈرەنمەيىب!
هله يالىز تاقچاسىندا

بىر دلى قوش

يۇز اىلدىر كى اوْنا باخира!

دئىيردىلر:

اوْدا بىزىم ماھنى لارىن اوْلچوسوندە يانساپ!

آدام كىمى، توپراقدان اوْلموش

آدام كىمى، توپراقدا بىتمىش!

قاصماق کىمى آياقلاريم آياق - يالىن!
تىكانلىقدا!!

دنىزلە - چۈل اۇرتاسىندى!
دىنديم: دىنمه!

باش چىخخارىر، بىر بوغدا يېردى!
ياغىش ياغاجاق!

گۆزگولر يوخۇ گۆرەجك
شاققلارين يوخوسون!

داراقلا - ساچ بارىشاچاق!
آى پارچاسى سوپا دوشوب!

ائىل بىل كى
ياغىشلا - اىسلامىماق

رۇپىالاردا
اۋپوشلە - دۇداق
سئۇدانماق!

بىرده كىل آيلا دانىشاق!

چىراغ کىمى بىزىم كوچەدن كىچدى
چتىر باشىندا
كولگە - كولگە دولاندىلار
قۇرخىما ستوگىلىم!
بوردا يالىز آىين اوزو توتولوبدور...

۰ مركىلرده آديمىزى يازدىرىدilar

هر كيمسه يه دئدى: عطش لندىم!

سو وئرمەدى

شك ائلهدى!

هر كيمەدە دئدى:

سۇدىگىنير آداملاрадان اوذاق اوْلۇن

گىچەلىرىن يوخوسونو سىندىرىدىلار!

ايىدىسىه گل!

بىزىم يالنىز آداملارين آدلارىنى

بودرگى نىن اوْرتاسىندا تىز يازدىراق!

بلكە گونلر

تىز - تىز فاچىپ واراقلانسىن!

۰ پاييز قۇنوسو

پاييز گلدى!

پاييز كىچدى!

قىش باشلادى ياغمورلارىن!

چارقادىندا بوز گىتىرىدى

يا دا اوجا داغلارىنдан

دوْنۇدارمالار...

گىتمەمىشىدەن باغىريرام:

سەنەن اوذاق اوْلۇماق ھەلە

چىتىنلىكدىرى!

يا دا آيىن سىيرداشىندا

گۈن آدىنى قازدىرماق..!

اوچا - اوچا

دىنizلىرە آپارمىشىدى

دئمىشىدىلر بوجۈن، آداملا - خوا

جىتلەرى گۈرە جىكلە!

يئىك يئىب

ياشايىشىدان بىزە جىكلە!

خوشلاناچاق!

آى پارچاسى شىكىلىنى قازدىراجاچاق دىنizلىرde

بلکه بورдан كىچىن گمى
باتقىن اوُلدو
بلكە سئىل گلدى!
دالغالاندى
كيمسە نە بىلىر، ساراي
يوخولارين ان ماراقلى اۇلچىسووندن آياق توتدو.

٥٠ ھاييف ...

منىمە دىلىم تو تولورا
هردن آغلا ييرام
هردن گولورم
بئله دوشۇنورم
تازىريم دا هردن آغلا يار
تازىريم دا هردن گولرا
آخى گۈزلى يىمىزىن بە يېتىدە
گىدىش آياقلارىين اىزى!
گۈزگۈدن باش چىخاران
ساچالارينا باخا - باخا
مین ايللىك قادىنلارا اوخشايرا
ھاييف اوْلسون!

يوخولarda گۈردو يوموز بۇمبالارин
سىىنى دە آنلاسايدىق
قولاقلارى يىمىز ئىشىدە يىدى!

حاييف اوْلسون!

آتام سئون ياهى لارى

چاققاللار يندى!

اوْنдан سوترا

بىز دولاندىق بوش - بوشونا!

اوْچماق داها بير يوخويوش!

قۇرخا - قۇرخا سينهلىدە يايلىميشىدیر!

من بير چوبان!

اوْ بير نې!

سن بير اولدوز!

اوْنلار هله چاققاللارин يولداشلارى!

والله بيزيم دنياميزدا

انتهاسيز بير شى يوتحدورا!

بوردا بوتون قوبولارين ايتهاسى

قوپ - قورودوا!

تمدونلار هيجانسيز!

ياشايىشلار بير دۇل - بوشال!

قويىما باش - باشا

يىخىلارسان دىدىلر!

ايىدى نه بىليم

حاييف اوْلسون كى من قورتولموشام!

آدام كىمى مين ايللىك يوخودا...

يالىزىز هله دووارلاردا يازانلارى ...

گۈرەسەن ھېچ

آغاچلارин يوخسوңدا نەلر واردى؟!

كىملر ياتىپ؟!

كىملر اوْينايىر؟!

عشقە پناھ گىتىرەنلر

ايکى رىكعت آغاڭسالار...!

باسقىن اندىن بو اۇلۇم قوخسوںو

تام چىشىدە گۈرمۇشىلار!

حاييف اوْلسون!

دونيا ائلە ئۇلۇم - ايتىم!

دونيا بۇيۇ يېزلىرىتىم...

سلام!

منىم ئىليمىن قىزى!

«حيات گولدو»

ستسيز نىيە بىز رۇيالار چىرپىنىيىق؟!

قوئىما چاتلاسىن!

آداملارىن بوغازىدا چىنى لر تك!

أغلاماقلا - قىرىستانلىق

چو خىداندى كى سئوگىدىرلار!

يۇخلىغودا باتلاار دوشۇنر

آغا جلارىن كۆكسوندن!

منىم تانرىم!

بو گىچىدە آغلا ياجاق

آى دۇشوندە ياتان اولدوز؟!

بو گىچە آيىق اول!

اولدوزلارين سۈننمەسىنە باخىب گوللەمە

فيكىر ائىلە كى

ياتانلارى او ياتماسا گونش

كىيم آلا لا يار

قوشىداكى خستە قىزىن گۈزلەينىدە گونش چىخىب؟

يا دا يېل آپاران آرزيلارى سئوگى آلىب؟

ساراي جانى، من بىللەدە بوش - بوشونا

دوشىمە مىشىم عشقىن درين باتلاغىنا!

نىيلە يىم!

شاعير گەرك شعر ياراتسىن

سئوگى لرین يوخوسوندان.

○ بىزىم كونش!

○ يوپوقلارين نفسىنى آنلامىشدىر بىر قالار!

كىشىكە ياتان اوْيانمايىب
آييق لاردا ياتماسىنلار!
قوْيون رؤيالارين آددىملاسىن!
گۈزل ساراي
يۇرغۇندۇ اوْ
قوْيون ياتسىن!
يۇخسا سىئىلر آشىب داشار!
ايندى كى يوْخ!
آتوشىگەلر باغلى قالان زامانلاردا
يوپوقلارين نفسىنى آنلامىشدىر بىر قالار!
من يۇخوسوز
اوْدا يالنىز دفترىنده يازمىشدىر كى
دوْغۇم گونو خۇرۇز لاردا قادلاندى!
سولار سرین!
سوسوز بىر قىز چوْخ نىڭران!

ايستە بىردىم اوْ ماھنىنى بىرده چالا

بىزىم آشىق!

آتوشىگەدەن باش قالدىرىپ حضرت آدمە دىئەم:

اھوشتلوق وئر

دونىامىزا سئوگىلى بىر قىز جالاپىب

گۈزلىرىنин گۈلۈندهدە

بىر آى باتىپ.

دوغۇرۇدان!

من، دوغولمامىش گوندىن برى

آدىنى دا دوشۇنوردوم!

مگر سىنلە - حضرت آدم

فرقىلىسىز؟!

دینمە « دئىيمى

زامان كىچىرى!

كلمەلرده دۇغۇلۇلار

تائىريمى

آدام!

حوا!

...

...

... ائل قىزىمىزى!

آندىچىرم اوْلۇمۇنده ماھنىسى وارا!
حياتىندى!
داشدا آغاڭلار!، آتوشىگەنى سىندىرەندى!!!
گۈزگۈ گولى!
داراق گۈرۈپ ساج ھۆرەندە!
آندىچىرم
دونيا بىزىم آليمىزىدە ياساقلاتىپ!
آداملا - قوش
سوکوتلا - سىزلاماق
قوۇرخورام بىر گون ...
او گۇنلىرىن سئوگىلىسى!
قاپىلارى دؤيىه - دؤيىه
يادىمىزدان چىخىپ گىدە!
با دا يالنىز قىسا بىر ماھنى خاطىرلایاق:
«قاپىب قاچدى سئىل مارالى!»

٥ کۆچۈن ناغىلى

كۆچۈب گىتمك سنين اوزون ناغىلىنىدیر!

يو سيريدا من بىلىرىدىم:

بىر اوزون يول!

بىر ده كۆرپىو!

... بىر ده كۆزىپه بىر اوشاق!

آى ايشيقى

آراز سى

شاللاق ايى!

او قىدر سۇومىشىدىم سنى

كى قۇرخودان اربىابارىن خاطىرەسىن

يازمامىشلار يازىچى لار!

آمما گىچە

او قارانلىق - دخمه چەلى

بايقوش گىچەسى!

يىئە گىلدى

تارسسىنى بارماقلارىم دوشۇنمەدى

قولاق وئرىدىم

كۆچۈب - گىتمك!

اوزاق دوشىمك!

يا دا ايتىمك!

يا ايتىرمك!

٥ مىن لىللىك بىر آدام!

هردهن بىلە دوشۇنورم

ندەنسە بىز كۆلگەلرده دايانيرىق؟

گىزىلەنيرىك؟

يۇخسا گونش او تانىر؟!

يا دا بىز او تانىر يرق بۇ گونشىدەن؟

آخى دونيا متىھ سنين نفسييھ باغلىدىرى!

دونن او لۇدق مىن ايللىك بىر آدام!

آنام دئميش :

قارانلىق گىندر ايشيق چاتلايىار!

آندىچەمەرم!

آمما قارانلىق گونارىمي ايشيقلاندىرإن

سنин گوجلو قوللارىنин ئولچوسودورا!

۰ دلخىنلىكلىرىنىڭدىز ئەنلىكلىرىنىڭدىز

پارتلایان ايشيق

حيات قۇخوسونو

باغيشلادى طبيعته!

قىرمىزى گول

سېھىسىتە تاخمىش بىر قۇجاقادىن!

دن - دن اوْلموش ساچىلارينا

حنا ياخمىش بىر قۇجاقادىن!

گۈزىلە - يېرىن اوْرتاسىندا آندىيچىرىدى:

ساراي هله دوْغۇلمامىش

اورەكلەدە سىلەنمىشدىرى!

اوْتون آدى!

قولاقلاردا سىلەنمىشدىرى!

مېنلىر اوْلدوز سۈنە - سۈنە بىر ماھنىنى اوْخوموشلار:

بلکە بىر لوت

گۈزگۈزىلەن قاباگىنداڭ كېچىر اوْلدۇ!

يا دا بىر اوپوش كولگەسى دوداقلاردا گۈزىردى؟!

بىلمىرمى!

سادەجە اوْ

ياغىشلا - يېل اوْرتاسىندا

بىر ماھنىنى اوْخويوردو!

يا دا تانرى يوخوسوندا سكىنىمىش بىر دلى اينسان!!

۰ موشىتولوق!

۰ دلخىنلىكلىرىنىڭدىز ئەنلىكلىرىنىڭدىز

هردىن آغاڭىزىم!

منە دئىرى:

بو كۈچەدىن بىر جوت آياق دۇйوتتوسو كېچەجىكدىر!

تازىرىم!

تازىرىم!

ئىچە مىن اىل!

قانادلانان قوشلار بىزە شعر دىئىيلر؟

يالىز بىلە سىندهن اوْترو

سەنلە دانىشىر بىر كېچىك اينسان!

آخى بىز كى مىلييون - مىلييون اوْلدۇز

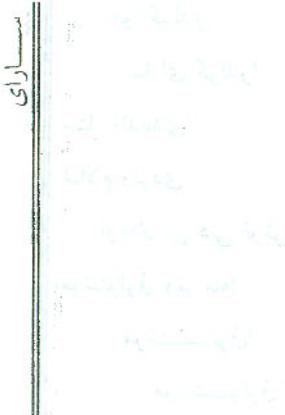
بۇرجلۇ دوشىدوك!

يا دا بوايش - بوشونا دوْلانىدىق!

حياتلارين سىرداشىنا؟!

سەۋدانىدىق!

آدام گولدوا!

حوا گولدو!

ساراي گولدو!

سئل آتداندى!

سالام وئردى

اوچان بىر دلى قوش:

موشتو لوق وئر منه!

موشتو لوق!

موشتو لوق!

ساراي

يۈل اوزاقدىر

گۈرۈشۈمۈز زنجىرلىرىن آراسىندا

سن دوستاغىن اوْ تايىندا

من دوستاقىن بو تايىندا

ال اوْزالدىپ زنجىرلىرى قىراجاغام

يا دا سىنىز بولۇت كىمى ياغاجاغام

سحر چاغیدیر
گندیش هاوسى دۇلدۇرۇپ منى
اۋز - اۋزومە سالىرام - چىخىرام
اۋز - اۋزومە دارىخىرام
اووجومدا بىر اىشىق يووا سالمىش
اوره بىمەدە غەلمە - كىدەر
باشىمداكى فيكىر دىدرگىن گىتمىك
باشلايىرام يازام
اوئورۇرسان اوئۇمەدە
گۈزلىرىندىن يۈل آچىر بىراوزۇن چاي
اللىرىندەكى آلما بۇغۇلۇر دىيە
بۇغۇلۇرسان اۇزۇن
باشلايىرام كىتابلارى واراق - واراق
سىنى آختارىرام
ھۇنكىر - ھۇنكىر آغا لايىرام
سىزىق - سىزىق سىزلايىرام
بلکە سن دە اوڭاسان بىر ماھنى !
قارانلىغا گۈوهن

داغلارىن بې بىي

يا دا ، يادا قارىشان اىيىدلرىن بايراقى سان!

باشلاپىرام يازام:

«چۈخەندىنى ئىتىرمىش سىنى!

چۈخەندى يالوارىرام ئىلىمىزدىن او زاق دوشىمە!

ايىگىن گئتمە!

بىر گون ائله گۈز آچارسان

گۈرەرسن كى نه ئىلين وار

نه ده يوردون

نه ده يووان!

بو قىش كىچىسە مندە سىنە تاي او لاجاڭام

غىربىلىكىدە بېرىپىين بىر قوجا - او شاق!

ندەنسە بىلمىرم سىنە سىزىق - حسرتىنى هەچ كىمسە ئاشىتمەدى

قانىمادى؟!

يادىمدان چىخمامىش دئىيم كى

دونن گىچە بىر اولدوز آخدى

اولدوزلارىن آراسىندا

ائىل بىل كى حياتدا قۇچالماغا تەلەسىر!

بوزمۇن ايل مىلاددان قاباق

«چىرىشىنە ھاواسى!

سەن گلەمىشىدىن

من دە گلەمىشىدىم

الىمەدە كى سازدا يالنېز بىر ئىل

اوْنۇدا آچدىم ياغلادىم سىنەن ساچلارينا!

اورەيىمەدە كى دوشۇنجه لە ئۆزۈم كىمى قۇچالدىلار!

آخى مىن اىل بوندان قاباق

قىتلىق اوْلدوا!

ھەر نە وارسا بىش يىتدى

ھەر نە وارسا بىش اوْتدوا!

سوْنرا حىاتىن ان گۈزىل گۈنلىرىندە

پايزىز قۇچانىدى اوْنۇ

عشقىنى بوغدايا ساتدى

اوزۇنۇ شىئيطانا قاتدى!

ھەلە چىرىشىنە

دىرناخسىز - دىرناخسىز

جىرىمالخالادى قىزىل گوللرىن دۇنۇنۇ

آستا - آستا سیز لادین

منی چاغیردین

آدام ایسه شنیطان آراسیندا یېنى بىر قىزىل گول كىمى!

سوڭرا گىچىدى

اوزاقلاشدى

سوڭرا اشىيتدىم كى قۇشۇمۇز كفن سىز

پىتلەر سورتونمۇش

قېرىستانلىغا گىڭىرى

اۆزونو قوبلاسىن

سوڭرا گۈرددوم كى سىنن گۈزلىنده فانىس يانىرى!

اولدو زلارى سايا - سايا ...!

ایندىسە آغلا ياجاغام

آخى سىنن الرىينىن قۇنخوسو

منى هوشدان آپارىر

بىلمىرم كى

يئل اسەجىك ؟

يا دا توفان قۇپاردا جاق آغاجالارى كۈكلەرنىن؟!

يۇخ !

يۇخ ايانما ساراي!

يالىزىز بىر گىچە

سن قاپىدان چىخار - چىخماز

آجليق اوْلدو!

قىتلىق دوشۇر!

اربايمىز هېرىلدادى

قارىنلارى طبىل اوْلوب كىفەندىبلە!

يئل ده اسىدى

آنام ايسە ، سىنى

آتام ايسە، منى

و غىرت بوداغى نىن كۈكۈنۈ آپاردى

ئىل ده اسى

آپاردى

اوزانخ يۈللار

اوزانخ ديار!

قاپىلارى بير - بيرىنە چالىپ گىچىدى

ئىچە اولدوز بىزە باخىب آخىدىلار سوئرى!

ايندىسە

آداملارىمدان بير يىنى آدام قالمايىبىدى

بىلمىرەم

كىم بى خېرى يېتىرە جك آناما

كى قارانقوشلار يوواسىن چاققىال داغىتىدى

داها يوواسىز قالدىلار

يوواسىزلا!

اينانما

اينانما سارا!

كى يېتىملىرى شە سىزلا!

٤

ائىلە آختارىرام سىنى
كى قۇرخورام يۈللار داشا دۇنە
يادا ياز اللىنى شاختا وورا
ئىچە ايلدىر كى دئىپىرلەر
سن كىچەن كۈرپۈرەن داها بىر كىمسە كىچەمە يېب
يا دا سن باتان سودا
بىر بالىق چىممە يېب
ئىچە دئىپىم
آخى مىن ايلدىر كى منىم قارا بالىغىم
ائىلە سن اوْ باتان سودا باتىب!
من دە بىر يۈرۈغون
بىر يۈلچۈ كىمى
گاه اوْتۇرمۇشام ، گاه دورمۇشام
اوْقدەر كى آياقلارىمین آلتىندا جىل باغلايىب
اوْقدەر كى يادىمدان چىخىب
بو چايىدا بىر سوسوز بالىق بۇغولوب ، باتىب!
اينانميرسان؟!
هله ئىچە مىن ايلدىر كى دۇداقلارىم ترىنە يېب
بىر گولوشون هاواسىيلا!

مېن اىل مىلاددان قاباق

دریالارا سارى گىندن گىمى
 او آغ گىمى
 قارانلىقىدا يوئل ايزله يېب
 سوزوردو ايشىغا سارى
 گلىرىدى كى دئىه
 چۈرەك وار قالىب بىزىم ئەليمىز
 ھەمەدە بوش آڭلىرىنىه توپۇرۇبلار اربابلارىمىز
 گلىرىدى كى دئىه
 گلين گىندك گونشە سارى
 آخى بىزە عاشىق اوْلۇب بىزىم بولانىرى
 گلىرىدى كى سىزلاسىن ياتان آنامىز
 يېتىم اوشاقلار دۇداقلاريندا
 ساراي!
 ساراي!
 ائله گىچىدى گونلىرىمىز
 كى سنى دە قاپىب فاچان سىل
 دىدرگىن گىنتى!

گلبردى كى دئيه!

ساراي آغلايير

آيدىنلىق گوزگوسونون قاباغىندا

توۇز باسمىش آتسوشكەلر يوواسىندا!!

نه بىليم ساراي!

بلكىدە بىرگون بىزىم قەھرمانلار

اوپاندىلار تارىخلىرىن باغلى قالمىش واراغىندا

بلكىدە بىرگون بىزىم اىگىدلەر

آتالارىنین بىللەينىدە هئى چالىپ دادىمىزى يېتىرىدىلر

يا دا ناكام دىدرگىن گىندىن يۈلداشلار يىمىز

بىزە موشتولىق گىتىرىدىلە!

آغلاما!

منىم ئىليمىن دىدرگىن گىندىن قىزى!

قان ھە دامارلاردا قىرمىزى دىر، قىرمىزى!

بو اوشاقلار کى سن گۈرورسەن

بىر اۋپوشىدىن اۇترو باش آيمىزلىرىلىملىرى!

نه بىليم ...!

ايستە بىرم اوچام

ايستە بىرم قاچام

ايستە بىرم يېنى دەن حياتىم اوُلسون

ايستە بىرم ياتام!

دوْداقلارىن قىزارميشىدى

ياناقلارىن قىزارميشىدى

باچارمادىم سەن دئىم

مكتوب يازان اوْغۇلتارا بىل باغلاما!

بو قىزلار کى سن گۈرورسەن

مور يئميش بىر آلمادىرلار

گاه ارجورلار كېنك تك

گاه دوشورلار آغاچلارдан

ايستە بىرم دئىم

ھەر گىندىشىدە بىر گلىش وار

ھەر دوْداقدا بىر اۋپوش

ھە چاناقدا بىر قوجاق سۆز

سىنە گۈز

مندە گۈز

سۇرترا گىتدىن سۇرترا گىتدىن

دۇردون اوزون بىر كۈرپۈنۈن اۇرتاسىنىدا!

سۇرترا ...

ساراى!

ساراى!

ايىندى هاراى تېمكىدىن بۇغازىيىدا سىس قالمايىب

دلى اوْلموشام هله دلى!

سۇرترا گىلدىم

قاپ - باجانى سوپورموشدو

ماھنى دئىيب گاه گولوردوم - گاه يانىرىدىم، آغا لايىرىدىم:

«كۈچەلرە سو سىپىشىم

سن گلنده توْز اولماسىن!»

سۇرترا گىتدىن سۇرترا گىتدىن

شەعرلىرىمدىن فايىدا يۈخىدور دئىيە

عاشىق اوْلۇم يالنېز سىنин گۈزلىرىنە

سوترا دئىيم

منىم كۈنلۈم چۈنخىدور سىنه هله وازدىر

گىئىمە گۈزلى

بوردا غم يۈخ

كدرلى يۈخ

ايىصا فىيىز يۈخ

بوردا حىيات ايرسىسى وار

بوردا «من» وار

بوردا «سن» وار

بوردا سىنин

يالنېز سىنин خاطىرين وار

سوترا گىتدىن

گۈزو ياشلى

باشى آچىق

سارماشىق تك دامىنىه سىرماشىدىغىيم دىلرىنده فايىدىسى دا يۈخ

بولا دوشدون

من هئچ سنسىز اىستەمیرم گۈرچىنى
ايستەمیرم ياشىل اۇرتوكلىو باهارى

نام - نىشانسىز بير آدامام

بىر آداسىز بير آدامام

من هئچ سنسىز

كۆچەلدە باغىرىدىغىم كىلمەلدە يالاندىلار

بىردىن - بىرە خزان اوڭدو

قىزىل گوللار لاب سارالدى

ائله سنين ساچلارين تكى!

بىلمىرم ھىچ سنين يوخون گۈرن اوڭوب؟

ساچلارىنى ھانسى نامىرد

ھانچى نامىرد بىلە يوڭوب؟

من يوڭومو ايتىرمىش

گۈن باتاندان - گۈن چىخانا هي قاچىرام

گاه دىئيرەم بو تايداسان

گاه دىئيرەم اوْتايداسان

من يوڭومو ايتىرمىش

آى ئاثىليمىن گۈزەل قىزى!

آداملارىم قۇچالدىلار

سن گلن اوْ داش يوڭونو ايزلىمكدىن

ئىچەيىنن رنگىنده ايتىرىيلر آداملارىم

كۈچوب كىتمك ھاوسىندا

بولبوللىرىن اوْخوماغىن ئىشتىر دىدىن ياراسىندا

دئىيرلىرى كى سن گلرسن

قارانقوشلار قايداندا

سارماشىقلار دام - دووارا سىرماشاندا

قرنفيلىر گول آچاندا

گۈزەل فانىس يانار

ياناقلارىن قىرمىزى نار

چىشمەلرىن آغاياندا

دئىيرلر كى سن گلرسن
داها منيم صىپىرىلى قىزىم!
آزجا قالىر باغرىم قانا دئنه
بىز نىلەدىك آخى سنه؟
آخى بىرگون

گوزوموزون قاباغىندان سنى سىللر آپاردى
سېزىلەنم!
آذربايجان ياراشىغى!
بىزىم گۈزل رۈبىلارى قايتار بىزە!
سىنىز هله بىز يېتىمىك
گۈزۈياشلى بىر دلى يىك
سن نە قەدر صىپىرىلى سن!
من قۇرخورام صىپىرىلى قىزا
قارانلىقدان!

اللىريمىن چاتار - چاتار چاتالارىندان
گۈزلىرىمىن آستانايا تىكىلىمىش او بىه يىندىن
من قۇرخورام
لەئىزىزى قۇيدون
أولمايا سن بىزىدەن دۇيدون؟!

اوردا اولدوز
بوردا قىزىل قان
قانلى گوللە
گوللەلى دوش
دۇشىلدە داش
داش دا آياق ايزلىرىنин حماماسىسى
بىزىم ئالىن باتان سسى
اوردا سرین - سرین سولار
بوردا بىر الدە قورقوشوم
بىر بۇغازاد باغىرتىلار بۇغولماسى
اوشاقلارين درد اىچىنە دوغولماسى!
گۈزل قادىن!
باغىشلاين!
من بىر گىچە ئالە گۈردىم كۆراوْغلوونون بۇغا زىندا قىرمىزى اوخ
او خلا تىبىرىز بىزىم ئالىن باش داياغى!
آنام دا چۈخ اللرىنى گۈزىه قالدىرىپ
تالىرى - تالىرى دىئە - دىئە باش آغارىدى!
قاش آغارىدى!

ئىچە دىئىم؟!

يا دئمەيىم، گۈزىل ساراي؟!

سەندىن سوترا

چىراغلاريم سۇندو ھله!

بېشىكلىرىم يېر غالاندى بۇش - بۇشونا!

يارى يوخۇ - يارى دۇغۇروا

يالىزى سنى اىستە يېرىدىم

سەنин كنارىندا اوْلماق آرزومىم ايدى.

ساراي!

ساراي!

ھله وطنداشلاريمىز...!

ايىدى كنارىندا گلەن قارا بالىق
سەنلە - منى باغلاشدىر ان يېر يوخودور
بېر گون ائلە گۈرددوم يېنى بېرگون اوْلدۇ
يېنى بېر حادىشە باش وئىيلدى
يېنى شهر، يېنى داغلار تىكىلىدى
آنام ھله دستامازى يارىمچىلىق
واراقلادى يېزىم ائلين تارىخىنى

سوترا يېردىن

اللىرىنده گۈزگۈن گولومسىدە
بېر حادىشە باش وئىيلدى
چىك چالىپ هوۇپ تېدىلىر
كۈچەمېزىدە ئۇرە قاچدىم
باشىندا كى ئىچە يېنى بېر دە آچدىم

گۈرددوم سىنسىن

ياناقلارين قىپ - قىرمىزى
اللىرىنده بېر آلما وار لاب قىرمىزى
اللىرىمە شام وئىدىلىر
يوخولاردا آغا لامىشىدىم

من اوشاقلىق هاواسىلا

بىزىم بىلە قرارىمىز يۇخايدى هېچ!

بو گۈزگۈنون دالىنداكى قارانلىقدان قۇرخورام من

قۇرخورام كى ، سىنىن آدین يادىمىزدان چىيھا يىئنە

گۈزل ساراي!

آى ئەلىمەن گۈزل قىزى!

سۇرۇشما دىدىم

آزقالىرسا ياشىم دۇنە

آخى دۇن گىچە درىالارا باىتدى بىر اولدۇز

دىئيرىدلەر

ملكىلرىن قانادلارى سن گىندهنە اوڈ آلمىشدى

درىالارىن بوتۇن سوپۇن چىۋىرىدىلەر اوۇنَا سارى

ايسلامىمادى

ياغىش ياغدىرىدىلەر، ايسلامىمادى

دىئيرىدلەر آزقالىرسان عشق اولاسان

يا دا عشقىن اته يىنى ياندىرسان

سلام و تىرمە

چۈخ حالىمى سۇرۇشما دا

ساغ - سلامت

آختارىرام

سىنى - گولو - باغانى

ائلىمىزدىن گىئىن جانى

كىشىكە قانىملا يازاردىم يازىلمايان مكتوبومۇ

پس نىيە بىز هىنى اولوروك - دىرىلىرىك

ساراي!

ساراي!

آمان بۇ دۇنيا ئىندىن!!!

ياخشى بىدىر
 ياشىم دۇلوب
 هر نە وارسا بۇ دۇنيادان، آنلايرام
 بىس قۇي يانىم اۋز اېچرىمەدە اۋز دردىمە
 ياخشى بىدىر
 صباح گونش چىخسا
 هاوا گۈم - گۈزى اوْلوب
 سىسلەيەجىكلەر ھامىتى
 پىس ايندى دور باهم گىندى
 يۈل گۈنىشدىر
 نە ايشىن وار قۇي قارالان ، لاب قارالسىن
 ياندىرىيالان قۇي يانسىن
 بۇنلار اۋزو اوچ گون دۇنيا يوڭداشلارى
 بىش گون خۇشلۇق قارداشلارى
 يارى يوڭدان قايدارلار.
 بو مور يئمىش آلمَا دا اۇزلىرىندىن
 بۇنلار ھله تۆسحفەدىرلر.

دور آياغى!
نىسيمىنин كىتابىينى دخمه چەلر بوجاغىنidan قورتار يىنه
اىلە اوچا اوچو اوئۇر
كى ئەلىمىز واراقلانسىن.
دور آياغى!
بو دونيانىن رؤيا سىيىندا سوسوز قالماق چوڭ چتىندىر
دور آياغى!
سېلسە يېرىلر متنلە سىنى
سېنلە بوتون تارىخىمى
سوسوز اوْلۇسان، سو گىتىرەم
سن دئىمىشلىن:
صاباح ياغار بولودلارىن ياممورلارى
صاباح أسر داغ ساداشا يېل
سانكى دونىن
چاغىردىلار
يۈلا دوشۇرم!
پالىزز كۆچمك نه چتىندىر؟
ھەلە يېر اينگىشى آختارماقدا اوْلۇدان چىتىن!
دور آياغى!

نه دويغولو گنجه دير ساراي!
کېنگ قۇخىسو ھاوانى آلىپ
داها قورخەمۇرام.
گل ايكىميز يولا دوشەك
بو باغ - باعچا الى بۇشىدور
ياغىش گلسە اىسلاثاراق، گولە
داش دا ياغسا گىدە جە يېك
سۋەھەجە يېك

آغلا ما!
 داها بىسىرى
 آغا ما سىن آللە!
 سىن آغلاسان ...
 آخ نە دېيم!
 اۇلمايا هئچ اينانميرسان
 بىزىم سىنسىز گونلىرىمىز قارانلىقدىر
 دىخىمە چەدىرى؟!
 گەركى من سۇرۇشام
 گۈرەم كى بو قىزىلار سىنى تابىيەرلار
 يا دا يالنىز دامنلىرى قىرمىزى دىرى؟!
 آغلا ما!
 يىنە بىر گون گله جەيم گۈرۈشۈنە
 هئچ كىمسەدن خېرىم يوڭ!
 يالنىز بىر گون نىچە بايقوش اووولتۇسو شەھىلرى بورگەلدى
 حنا ياخمىش آللەينە
 قاوال چالان بارماقلارى سئىل آپاردى

گل اىكىمىز قوشى گىڭدى

آخى مندە يۈزۈلموشام!

بىز اوْخوساق داغدا قوشلار اوْيناياجاق

قىزىل گۆللر، گوللەنەجك

دور آياغى!

خىستەنەمە

هارا گىئىسن منىم ئىليم سىنلە گىلدر

دور آياغى!

منىم باجىيم!

بیر نىچە آغلايمىش قادىن

چارقادارين يېل آپاردى

آغلايردىلار

آغى دئىيب اوخشايردىلار

آنخى قۇرخورام دئىهم

هله سنى ده تانىمايردىلار!

ايناميرسان!؟

ايندىسە هر كىم گلىرى

گۈزو ياشلى چىيىك چالىپ آغلايرام

ساراى نە واخت گله جىكدىرى؟

خبرىز وار؟!

ايستەيردىم گونلرىمىز گولشن اوْلسون

ايستەميردىم گوللرىمىز داها سوْلسون

ايستەيردىم سن اوْلاسان كىچميشىمىز

سن اوْلاسان گلمىشىمىز

ايستەيردىم يوخوارىم سنه دولا

ايستەميردىم ساچلارىنى تامرد يولا

ايستەيردىم ايللر بۇيى سن قالاسان

فيكىرلشن فيكىرلارده

ايستەميردىم بير يوخو تك ياددان چىخىپ يوْخلاناسان

ايستەيردىم سن اوْلاسان

ساغ قالاسان

سانكى دلى سئللرده يوْخ

گونو قارا ئىللرده يوْخ

ماتم توْنان دىللرده يوْخ

بىلە يانار گۈزو ياشلى باخما منه

مندە ائلە سىن كىمى بير يئىتىم

سىنىزلىكى هئچ كىمسە يە اينان دىنم

سانكى هله بۇغازىمدا يېغىشىدىر بير قالاق درد!

بىر قوجاق هاراي ، باغيرتى!

امنитىم بىر آتوشىگە

سېيندىرىلىپ اۇخ داشىلا

سانكى سىچىلىيمە يازمىشدىلار

آدمىز اىنسان

ئىمرەسى دە سايا گلەمز

درد اوْغۇلۇ

غم يۈلداشى

وطنسىز قوش

ئۇ - ئىشىكاسىز بىر دلى گون

ھەلە يىندى زنجىرلىرين قوخۇسوندا آنانلىيرام

دېل آچمامىش بىر اوشاق تك

بۇغۇلورام ، آغاڭىلارام!

سەنلە بىزىم كىچمىشىمېز شانلى دى

سەنىز ھەلە گلەجەيىمېز قارانلىق گون

دۇلدۇرۇبدۇر قورت - قوش اوۇر

فال آچىرمىش آنام منه

دئىيردى كى ايستەيىرمەم اوْغۇرمۇم اوْلسۇن قول - قووتلى

باشى اوچا، آلنى آچىق!

ايلىمەسين نامىرلەرە

ايلىر بۇيۇ ساغ ياشاسىن

گۆزو آچىق اوزو آغ ياشاسىن

ھەلە يىندى اوْگۇنلىرين گنجەلىرين آچىب باخاندا گۇرۇرم
نەجە گۈزىل كىلمەلىرى يېرده قۇيوب من قاچمىشام
نەجە شانلى گۇنلىرىمى بوش - بۇشۇنا او دوزموشام
يالان دېيىل ...
سن يېلىرسىن
بىزىم بو تۆزلى گوز گوموز
سن گىندەندىن ساج گۇرمەيىب
گاھ اسنه يىب
گاھدا سىنىيىب
يۇمۇرۇقلار گوجىلىتىدەن ...

آغ لىچە يىن
شعر دئمە يىن
ياشادىغىن اينسانلارا

ظن ائلهدىم كى سىنىزىدە

اوچماق اوڭلار

قىچى باغلى قاچماق اوڭلار

زنجىرلىرى

آچارسىزدا آچماق اوڭلار

ئىچە ئىلدىر قارانقوشلار

هله بورا گلمە يېيلر

بوردان گلىپ كىچمە يېيلر

باجاردىغىم كلمەلردن يالىز بونو آنلامىشىدىم

كى من سىنىن كۈزپۇ اوستەن دوشدوغۇنو

قىسمەتىنە باغلامىشىام

يا دا باغلى بيركۆچەنин خاطىرىنە

فرش توْخويان

أۇزۇن آسان يىتىيم قىزا!

يالان دئمەك چۈنخ چتىندىر
بىرگون اگر گلسن بورا
بىر اوزۇن شعر
بىر دستە گول
بىر قوجاق سوز
بىر آتوشگە
بىر يانىقلى قانلى اورەك
بىر دۇلۇ بوخچادا چۈرەك
يا دا يالىز بىر جوت آلاڭۇز
گۈزەل
گىتىر منه!
بىرگون اىھر گلسن بورا
گۈزلىرىنىن قاباغىندا
گۈزلىرىمى ياندىراراق
كۆز اولالى
دۇلۇخسانىب داغلانا جاڭام!

ایندیسه سن گلن اوْ يوللارینى ایزله بيرهه

اوقدر کى سن گله سن

اوتدو ياسان بو خرمى

اوقدر کى گونش چيغا

قوچامان ئللرىمین گۈزلىنىدە

شانى بيرگون

اوقدر کى اولوم گله

يئتىم قالان اوشاقلارين گۈز ياشىنى سىلە گىنده

قاب - باجانى دۇيھ - دۇيھ يوخولارдан اوياندىرا

ياواش - ياواش قولا غىمدا پىچىلدايما

اوره يىمىدە سىنى يابا

گۈزلىمىدە سىنى اويا

□

ایندیسه اولوم دئيور

اوره يىمىمەن تاختا - سىنىق قاپىسىنى

مندە سىنىز

عاشيق اولوب آغلا بيرام

شاعير اولوب شعر دئىيرەم

□

اوركلرى داغلا بيرام

□

ایندىسە كۆنه يارا قۇخوسوندان

بدىنىمە توكلرىمە بىز - بىز اولور

ياشايىشىن گونشى اوزو سىنىز اولور

عدالىن دار آغاچى بىزى بۇغۇر

يئتىم قىزلار ينتىم دۇغۇرا!

□

ایندىسە

نه قوجامان شهر يارىم

نه بابكىم

نه كۈزاوغلۇم

نه فضولوم

بولدىزىرلۇ ازىز منى

ازىز گولو

ازىز سىنى

آتوشكەلر دالدىسىندا توڭ سالىلار

گۈر قازىلار

آنلىمىزدا چاتار - چاتار سن يازىلار

□

يۈل اوزاقدىر

گۈرۈشۈمۈز زنجىرلىرين آراسىندا

سن دوستاغىن اوْتايىندا

من دوستاغىن بوتايسىدا
ال اوزالدىب زنجىرلىرى قىراجاغام
يا دا سىنىز بولوت كىمى ياغاجاغام

كۆچەلەر فرش سالىيلار
ايلىكلىرى دامارلارдан
ايپكلىرى فرش تۇچويان بارماقلارдан
آياق - يالىن، باشى آچىق قانلى - قانلى دۇداقلارдан

ايئانيرام

سن دە بىر قىز
بو كۆچەنин اورتاسىندا
عىدالىن دار آغاچىندا

ساراى!

ساراى!

قۇرخما داها!

قىچىلارينى تىترەتمە هېچ

گون باتاندان سۇڭرا سىنىن

آدىنى دا پۇزاچاقلار

سىجىللەيدىن

سىجىللەيدىن!